

stiti v to opravilo. Gosposka ima potem naj poprej prevdariti: ali ni kakega zadržka po postavah ali pogodbah (kontraktih), kateri ovéra naprošeno zaméno zemljišč. Potem, ko je vse to, kar za zložbo v prošnjem pismu stoji, in vse, kar je poleg tega sama izvedila, dobro pretehtala, sklène, kar misli, da je pravo, in dá sklep svoj pisan vediti tistim, ki so za zložbo prosili. Če ti mislijo, da razsodba ni prav storjena, naj v 14 dnéh potem, ko se jim je razsodba okrajne gosposke izročila, imajo pravico se pritožiti pri deželnem poglavarstvu.

Če pa okrajna gosposka nobenega postavnega zadržka zoper zložbo ne najde, in če je ktereга najdla, pa se je pravomočno odpravil, potem izpiše ona pravdni dan (Tagsatzung), ob katerem pridejo k gosposki vsi deležniki. Če so vsi deležniki ene misli, naj je cela reč kmalo pri kraji: vsi deležniki povejo svojo misel in ta misel se zapiše v zapisnik (protokol), ktereга deležniki podpišejo. Ta zapisnik je potem namestnik postavnega kontrakta, in z njim se zamorejo gruntni prepisi opravljati.

Če pa niso vsi deželni eni misli, naj pokliče gosposka za take razsodbe nalaš izvoljene možé. Te možé voli soseskini odbor za eno ali več let iz poséstnikov tiste soseske, ki morajo razumni in pošteni možaki biti in vživati zaupanje cele soseske in vse deržavljanske pravice; 5 tacih mož naj stori razsodnijo (Schiedsgericht). Ker se pa od njih terjati ne more, da bi za ptuje opravila pota imeli in čas zgubovali, naj imajo pravico, v tistem kraji navadno cenitnino in za vsako miljo pota 20 kr. terjati. Ako deležniki zložbe želé, se zamore tudi prisežni inženir k temu pravilu poklicati, ktereга morajo tisti, ki so ga poklicali, po obstoječem pravilu za pot in delo odškodovati.

Ti razsodniki pod vodstvom cesarskega predstojnika okrajne gosposke, ki pa nima razsojivnega glasú, naj sklènejo: ali se smé dovoliti zložba, in naj določijo vrednost zemljišč, ki imajo v zameno priti. Vrednost zamenjavnih zemljišč pa naj se ceni po katasterski cenitvi; pri ti cenitvi se ima pa tudi na to gledati: al se je zemljišče potem že kaj popravilo, ali se boljše obdeluje in kakošne so scer okoljšine, ki včasih povikšajo, včasih pomanjšajo vrednost tega ali unega zemljišča.

Kar so ti možje o tem sklenili, to naj okrajna gosposka na znanje dá deležnikom zložbe.

Zoper sklep te razsodnije, ktera zadobi pod vodstvom okrajne gosposke postavno veljavo, je pa pritožba odperta o 14 dnéh do c. k. deželnega poglavarstva. Ta pritožba se deželnemu poglavarstvu položi po ravno tisti c. k. okrajni gosposki, ktera vse dotične spise deželnemu poglavarstvu izročuje.

Deželno poglavarstvo pritožbe po versti, kakor so ji predložene bile, pretehta in presojuje in razsodbe svoje dá deležnikom vediti po okrajni gosposki. Zoper to razsodbo je deležnikom še pritožba do c. k. ministerstva notranjih oprav odperta, ki je naj višja stopnja. (Konec sledi.)

Gospodarske skušnje.

(Korenje ali merkve za konje.) Med vsim korenstvom tekne korenje konjem naj bolj; jih redi in zdrave ohrani, pa tudi take, ki so smoliko, pljučnico, kašelj, naduho prestali, popolnoma ozdravi; samo ali med rezanco mešano konji radi jedó, in res čuditi se je, da tako koristnega sadú naši gospodarji vse premalo pridelujejo.

(Vino iz pése). Na Francoskem delajo iz pése mošt (vino), ki je jabelčnemu ali hruševemu moštu zlo enak; je dober kup in dober; vsak kmet si ga lahko nareja, ker družega ni nič treba, kakor da sladki pesni sok kakor grojzdni sok v mošt zavré (gährt), in vino je gotovo. Iz pese delajo na Francoskem tudi žganje (špirit). Vse to ni nič čudnega, zakaj sploh znano je, da iz bele sladkorne pese že zdavnej delajo sladkor ali cukér; iz cukra in cukrenih reči pa se napravlja špirit, in če je več vodenih delov, se naredi vino.

(Gorkota mlečnic) ima po Sannertovih bukvah, ki so bile z zlato svetinjo počastene, poleti biti 10 stopinj po Reaum. gorkomeru, spomladi in v jeseni 11, pozimi 12. Če je le za eno stopinjo (grad) bolj ali manj gorko, se koj manj sirovega masla vmede.

(Ribja mast — dobra živinska piča). V dr. Lüdersdorfovih „Annal. der Landw.“ beremo, da na Angleškem nek živinorejec z velikim pridom prešičem, ovcam in volom ribjo mast (Leberthran) daje; ovcam zraven navadne klaje po 2 lota, prešičem po 4, in pitanim volom po 16 lotov na dan; pravi, da se živina veliko hitreje spita ali odebeli.

(Kdaj se ribe dersté in se zavolj zaroda bolj varovati morajo?) Dr. L. Reichenbach popisuje derstenje rib natanko od mesca do mesca. Iz tega popisa zvémó, da naj več se jih derstí mesca marca, aprila, maja in junia, — zlatóka (Lachs) in posterv pa od mesca septembra do decembra.

Premišljevanje

narave in previdnosti božje v nji.

Poslovenil Mihael Verne.

Krogotek soka v drevesih.

Drevje, ki je več mescov kakor popolnoma pomerlo bilo, se začne malo po malem spet oživljati. V malo tednih še več znamenj življenja na njem vidimo, in v kratkem se popje napné, se odpre in drago cvetje zaplodi. To spremembo smo doslej v začetku vsake spomladi lahko vidili. Vendar ne vémo znabiti še: kateri pripomočki to tako čudovito spremembo v drevji pospešujejo.

Vspehi, ki se spomladi na drevesih in na družih rastlinah vidijo, izhajajo iz redivnega soka, ki ga zrak in večja toplota v drevésnih cevkah omaja. Kakor življenje žival iz krogoteka njih kervi izvira, tako se opira tudi življenje in rast zelišč in drevés na krogotek redivnega soka. V ta cil in konec je Bog vse dele rastlin napravil, vse tako naredil in vredil, da v napravljanje, ohranjenje in majanje redivnega soka služijo.

Posebno je skorja tisti del, po katerem se spomladi sok iz korenin kviško vzdiguje, in po katerem se vejam in sadju, ki na njih visi, življenje in rast celo leto podeljuje. Drevesen les obstoji iz sila tankih nitek, ki se po celi dolgosti debela do verha vijejo in stegujejo, in ki se prav natanko vjemajo. Nekatere teh nitek so tako nježne in majhne, da ena sama, ki je komaj kot las debela, več ko 8000 manjših v sebi obseže. V nabiranje in v pospeševanje krogoteka redivnega soka je neskončno veliko majhnih cev, ki so v mnoge odraslike razdeljene, in ki po celi dolgosti drevésa noter do verha raztezajo. Nekatere vodijo sok iz korenin kviško, druge pa od zgoraj v korenine nazaj. Uno se godí podnevi o sončni vročini, to pa ob hladnih večerih. Enak namen ima perje. Njegova naj važniša kerist obstoji v tem, da se sok, ki se iz korenin vzdiguje, in ki ga drevó od zunaj po dežji in družih soparih v-se serka, s pomočjo perja prekuha